

GIÁ BÁN	
DÔNG-PRÁP	NGOẠI-QUỐC
Một năm, 500	600
Sáu tháng, 2,50	3,00
Ba tháng, 1,30	2,00

Mua báo phải trả tiền trước.
Thư và mandat gửi cho M. TRẦN ĐÌNH-TRƯỜNG, 41 đường quốc lộ, việc riêng xin thương nghị trước.

TIẾNG-DÂN

Cơ-quan của tờ báo
Hố-tin - Tuốc - Kiuin
Số 17
Tân-Đình-Phước

LA VOIX DU PEUPLE
Mỗi tuần xuất bản hai kỳ thứ tư và thứ bảy

ĐƯỜNG ĐÔNG-BÀ, SỐ 17
SỞ THÁP SỐ 10
SỞ THÁP TIẾNG-DÂN - SỐ 17
HỘ THÁP SỐ 11

Dân-tộc là do sức tự-nhiên mà thành, chứ không phải là vì võ-lực, có dùng võ-lực mà chia rẽ thì cũng chỉ tạm thời mà thôi.

LẠI BÀN VIỆC NƯỚC

Vấn đề « dân tộc »

Ngày nay, Thế-giới còn đứng trong « thời-kỳ dân-tộc ». Bởi thế, chỉ trừ những người đã siêu-thoát ngoài vòng « hiện tại » để trừ tính cuộc « công-cộng tương-lai », còn bao nhiêu hệ bán-chánh-trị đều phải lưu-tâm đến vấn đề « dân-tộc ».

Một dân-tộc có ba yếu tố: chung một lịch-sử, đồng một phong-tục, cùng một tiếng-nói. Chung một lịch-sử, đồng một phong-tục, nhưng không cùng một tiếng nói, như nhân-dân ở Trung-quốc, thời chưa phải một dân-tộc.

Chung một lịch-sử, cùng một tiếng nói, nhưng không đồng một phong-tục, như nhân-dân ở hai hải đảo Anh-cát-lợi, cũng chưa phải một dân-tộc.

Cùng một tiếng nói, đồng một phong-tục, nhưng không chung một lịch-sử, như nhân-dân ở phía nam nước Bỉ và phía bắc nước Pháp, thời cũng chưa phải một dân-tộc.

Theo lẽ tự-nhiên, mỗi dân-tộc phải ở một địa-phương riêng, có một cách nội trị riêng. Hiện nay, trong thế-giới, có mấy trăm dân-tộc. Chỉ số ít sinh-lên được theo lẽ tự-nhiên, còn số nhiều thời không, Muốn hiểu, ta hãy xét qua vấn đề « dân-tộc » trong thế-giới.

Vấn đề « dân-tộc » rất là phiền-lạp. Ở Âu-châu, phiền-lạp hơn ở Á-châu nhiều. Ở Á-châu ta, vì hoàn-cảnh, vì cách nội-trị đặc-biệt, vì chủ-nghĩa tự-nhiên (dân-tộc theo Phật-giáo cũng như dân-tộc theo Khổng-giáo), nên các dân-tộc ít xen lộn nhau, ít gây ra cái khốn « dân-tộc xung đột ». Vấn đề ba khi cũng có những việc như việc dân-tộc ta đối với dân-tộc Chiêm-thành trong thế-kỷ 18. Nhưng buổi ấy, ta là một dân-tộc còn trẻ, Chiêm-thành là một dân-tộc đã già, ông già nhường nước bước cho người trẻ cũng là một việc tự-nhiên, không có gì là xung đột lắm. Ở Âu-châu thời không như thế. Nguyên buổi xưa trên vùng cao-nguyên Ban-mia (Palmir) có một dân-tộc gọi là A-ri-ting (aryens), về sau, dân-tộc ấy một phần đi sang Ấn-độ làm ra dân-tộc Ấn-độ, một phần đi sang Âu-châu làm ra các dân-tộc Âu-châu (thuyết này có đôi nhà cổ-học không theo, nhưng số nhiều cũng còn công-nhận). Sang đến Âu-châu, lại chia ra bốn nhánh: nhánh xen-lô (Celtic) đi về phía tây Âu-châu (Iriande, Bretagne), nhánh Y-ta-ly-ô (Italiotes,

đi về phía nam (Italie), nhánh Nhật-nhĩ-man (Germain) đi về phía bắc (Allemagne, peuples scandinaves), nhánh Tu-lạp-phu (Slaves) đi về phía đông. Chỉ nói nhánh Tu-lạp-phu thời lại chia ra làm ba nhánh nhỏ khác nữa: nhánh tây Tu-lạp-phu ở về Trung-Âu, nhánh nam Tu-lạp-phu ở về phía nam Trung-Âu, nhánh đông Tu-lạp-phu ở về Nga-lu-tu. Nhánh ở về Trung-Âu lại còn chia ra làm mấy chục cánh. Mỗi một cánh ấy là một dân-tộc. Một chút ở Trung-Âu đã róm như thế, cả Âu-châu thời phiền lạp biết bao!

Vì phiền-lạp như thế cho nên trước thời đại « đế-quốc-Âu-Mỹ », trong thế-giới chỉ Âu-châu là có non dân-tộc xung-đột. Có « dân-tộc xung-đột » thời « dân-tộc bị áp-chế ». Dân-tộc có hồn mà không có nước thời như dân-tộc Do-thái; dân-tộc bị chia rẽ ra làm nhiều nước nhỏ thời như dân-tộc Ý; nhiều dân-tộc phải hợp lại làm một nước lớn thời như các dân-tộc ở Trung-Âu. Chỉ từ ngày các nước « đế-quốc-Âu-Mỹ » đi khắp thế-giới, dờ ra những thú-đoạn « thực-dân », từ ngày ấy, cả thế-giới mới mắc phải nạn « dân-tộc bị áp-chế ».

Nguyên từ cổ-dại cho đến ngày nay, trong thế-giới khi nào cũng chỉ có hai hạng người: một hạng bóc-lột và một hạng bị bóc-lột. Trong thời-kỳ phong-kiến, hạng bóc-lột là quý tộc; trong thời-kỳ đế-quốc, hạng bóc-lột là tư-bản. Hạng bị bóc-lột, nói về địa-phương thời là nông-dân, lao động, nói về cả thế-giới thời là những dân-tộc bị áp-chế.

« Dân-tộc bị áp-chế » là cái nguyên-tố sinh ra thù oán, chiến-tranh, khốn-dốn, tai-nghiệt, trong nhân-quần. Bởi thế, làm một người chánh-trị, phải lo giải-quyết « vấn-đề dân-tộc » trước.

Giải-quyết cách thế nào? Có đủ tư-cách làm một dân-tộc trong thế-giới, thời không nên áp-chế một dân-tộc khác, mà cũng không nên để một dân-tộc khác áp-chế mình. Nói như thế, nghĩa là: phải ở riêng một địa-phương, trên địa-phương ấy phải có riêng một quyền chánh-trị. Nói tóm, phải có bờ cõi riêng và một quốc-gia riêng. Có bờ-cõi riêng, quốc-gia riêng là độc-lập. Dân-tộc được độc-lập rồi thời có thể bán được các vấn-đề chánh-trị khác vớ.

VĂN VẤN

Đọc báo cảm tác

Tiếng quyền vẳng vẳng một năm tròn.
Ngành lại thời gian chứt cón con.
Ngày tháng đều đào ngòi bút sắt.
Giò mưa dùi dọt tấc lòng son.
Tự do ngôn luận cùng giới đất.
Độc lập tinh thần với nước non.
Đấu phải « thanh đàm » như thuở xưa.
Bề dẫu, chìm nổi ngàn ngơ buồn.
Nhữ-hồng-Phấn

Cờ bạc

Xưa nay có bạc lượ người ta,
Sao cứ say mê chẳng lạnh xa?
Rõ thật mười sông thua quá chín,
Còn ham vốn một được lời ba.
Cuộc may đón rước mừng ông khách,
Tài sặc kêu đòi tở mặt ma.
Ai nấy bà con đã tỉnh chưa?
Vi dẫu nát cửa lại tan nhà?
A. H.

Chơi trăng

Trông kia vầng vặc gác lưng trời.
Khí khuyêt khi tròn dáng thảnh thơi.
Thâu hết năm châu về một cõi.
Sôi chung bốn bể rộng muôn đời.
Cung đàn tiếng hát reo lòng mến,
Rượu thánh thơ thần mượn thú chơi.
Trăng trải một vùng trong sáng
Diễn-Anh

TẠP LOẠI

MƯU - KẾ TRONG NGHỆ CHIẾU - ẢNH

(Trucs du cinéma)
Ai cũng biết rằng chiếu ảnh là đem những ảnh đã chụp sẵn trên phim (film) rồi dùng ánh sáng mà chiếu ra. Thế thời những chuyện ta thấy chiếu ra phải có thật, vì nếu không có thật thời làm sao chụp được ảnh? Vậy mà xem chiếu ảnh thường thường ta thấy nhiều chuyện quá kỳ quái, theo lẽ tự-nhiên không có thật được. Nếu không có chuyện thật thời những người làm nghề chiếu ảnh dùng cách gì mà có được ảnh? Họ có mưu kế của họ. Tôi xin nói mười mưu kế họ thường dùng để độc giả xem cho biết.

Kế thứ I. - Một người nữ xuống cầu, vì đất dốc mà phải lún từ trên cao xuống đến dưới thấp lạch lạch như hòn đá lún. - Muốn có ảnh một cảnh như thế, thời bảo một người nam xuống đất cứ thong thả mà lún; lấy máy cũ thong thả mà chụp, nghĩa là chỉ chụp ít ảnh thôi; đến khi biến thời cho phim chạy thiệt lạch lạch như thế thời ta thấy người lún rất lạch.

Kế thứ II. - Một người uống rượu, uống hết cốc này rồi uống cốc khác, uống mãi hết vài chục cốc. - Muốn có ảnh một cảnh như thế, thời bảo một người rót một cốc rượu mà uống; đem máy chụp lấy ảnh; rồi lấy gương in một cái ra làm vài chục cái ảnh; lấy những ảnh ấy chụp lại làm một phim; khi đem phim ấy chiếu thời ta thấy có người uống một lần đến vài chục cốc rượu.

Kế thứ III. - Một người đứng dưới đất rồi nhảy lên trên một bức tường cao 7 thước lách. - Muốn có

ảnh một cảnh như thế, thời bảo một người đứng trên một bức tường cao 7 thước lách mà nhảy xuống đất; đem máy chụp lấy ảnh; khi đem phim chiếu thời lộn ngược lại mà chiếu, nghĩa là chiếu dưới trước đầu sau; như thế thời ta thấy có người đứng dưới đất mà nhảy lên trên bức tường.

Kế thứ IV. - Một người ăn trợn leo qua tường, nhảy qua nóc nhà để dăng như con thằn lằn. - Muốn có ảnh một cảnh như thế, thời sắp lên trên một đất những khi cụ giống như bức tường và nóc nhà, rồi bảo một người bò lên trên ấy; đặt máy trên cao mà chụp xuống; khi đem phim chiếu thời ta thấy như có người bò qua tường, nhảy qua nóc nhà thiệt.

Kế thứ V. - Một người thông dâm, vào phòng ngủ của một người đàn bà, không may người chồng biết, hoảng hốt, nhảy qua cửa sổ, rơi xuống mặt đất cách cửa sổ có đến vài chục thước lách, nhưng lành mạnh như thường, rồi bỏ chạy. - Muốn có ảnh một cảnh như thế, phải chụp ba đoạn: trong đoạn thứ nhất, giả sắp đặt như có thật mà chụp; trong đoạn thứ nhì, làm một cái bờ nhìn (mannequin) với qua cửa sổ mà chụp; trong đoạn thứ ba, lại giả sắp đặt như có thật mà chụp.

Kế thứ VI. - Một cái lầu ở trên sườn núi, bỗng chốc có động đất mà phải tan nát trong một nháy mắt. - Muốn có ảnh một cảnh như thế, thời phải làm một cái lầu bằng gạch và đá, nhưng chỉ làm một mặt trước và rất nhỏ, rồi lấy một chút thuốc súng nhét ở dưới mà cho nổ; đem máy chụp lấy ảnh; ảnh ấy chiếu to ra thời xem như có thật một cái lầu lớn bị trác đổ.

Kế thứ VII. - Một người rơi xuống biển, lội dưới đáy biển, hai bên mình có cá và rong. - Muốn có ảnh một cảnh như thế, thời phải chụp hai đoạn: trong đoạn thứ nhất, bảo một người nhảy xuống nước mà chụp; trong đoạn thứ nhì, lấy một tấm vải, vẽ giống như nước biển, trải lên trên một đất, bảo một người nằm lên trên tấm vải ấy rồi giả làm cách như bơi, cách trên tấm vải đó vài thước để một chậu thủy tinh trong có nước, có cá và rong, đem máy để trên cái chiếu ấy cách độ vài thước mà chụp xuống.

Kế thứ VIII. - Cốp nhảy vào nhà, chồm vào người. - Muốn có ảnh một cảnh như thế, thời bắt cốp bỏ vào cũi, phía sau cũi sơn đen, chọc cho cốp nhảy, rồi đem kẻ máy giữa hai cái song rồi mà chụp; còn người thời chụp riêng; xong đem hai thứ ảnh ấy dán lại cho khéo, thời thành một cái ảnh trong có cốp chồm vào người.

Kế thứ IX. - Trong một phòng khách có nhiều người ngồi, tự nhiên một con ma hiện ra, ban đầu mờ mờ rồi rõ dần dần, cuối cùng lại người nói chuyện với mấy người kia như một người thật. - Muốn có thế, thời sắp đặt một phòng khách có nhiều người ngồi ở trong, bảo người im, rồi đem máy chụp; quay máy chụp cho được độ một trăm ảnh, nhưng vừa quay vừa vận nhỏ bốt ló (diaphragme) của máy chụp lại; như thế, máy càng quay thời ảnh càng lợt; khi chụp được độ một trăm ảnh rồi, thời đóng ló lại; khi ấy, quay ngược lại để tháo cái phim một trăm ảnh vừa chụp ra; tháo xong, bảo người giả làm ma bước vào phòng khách; xong, vừa đi dần dần ló máy chụp ra, vừa quay phim lại cho hết cái đoạn tháo ra khi bốt, cái phim ấy đem chiếu thời

THẾ GIỚI THỜI ĐÀM

TÌNH HÌNH QUỐC-DÂN ĐANG TRUNG-HÓA

Như trước kỳ giả đã hứa, nay xin bàn qua về tình hình chia rẽ trong đảng Quốc-dân Trung-hoa hiện nay.
Trong kỳ Toàn-thể đại hội lần thứ năm họp tại Nam-kinh trong thượng tuần tháng 8 mới rồi, cái trạng thái chia rẽ của đảng Quốc-dân đã bày tỏ rành rành, kỳ giả đã có nói qua. Đại khái phải hiểu thì phần đối việc cho phải tá đến dự hội, phải tá thấy lich lịch kỳ thì không chịu đến dự hội. Sau được Tưởng-giới-Thạch hết sức khêu khéo chiêu an an may ngay, cuộc hội nghị mới lập thành, nhưng kết quả cũng không mỹ mãn.

Phải hiểu là phải thủ cựu, ngoại cổ, có những nhà « cách mạng liêu thành » như Thái-nguyên-Bội, Ngô-trí-Huy là vậy. Tuy trong kỳ có cả Hồ-hán-Dân là một người cùng Tôn-trung-Son sáng lập ra Quốc dân đảng, và Tôn-Khoa là con Tôn-trung-Son, nhưng hữu phái cũng không có thế lực gì, không có thể biệt lập được mà phải liên hiệp công phải trung ương.

Bao nhiêu thực lực của Quốc-dân đảng hiện nay thì phải Trung-ương chiếm cả. Người trọng yếu trong phái này là Tưởng-giới-Thạch, bây giờ lại được suy cử làm Chủ tịch Chánh phủ Quốc-dân. Tưởng-giới-Thạch nhờ liêu-phạt thành công mà oai thế lẫy lừng, lại được giải cấp hữu sản ủng hộ cho nên thế lực lại thêm bền vững. Nhưng thực ra thì cái trung kiên của phái trung-ương không phải ở tại Tưởng-giới-Thạch mà ở tại Trương-Tĩnh-Giang. Trương nay đã già yếu lắm, trước kia đã đem nhiều tài sản giúp cho đảng Quốc dân. Khi Tôn-trung-Son còn khuynh hướng theo chủ nghĩa dân-trị của Mỹ thì Trương hết sức tán thành, đến khi Tôn dung nạp cho đảng cộng sản gia nhập với đảng Quốc dân thì Trương không theo Tôn nữa. Nhưng từ khi Tôn tạ thế, Tưởng-giới-Thạch lên thay thì chính kiến của Trương lại được thế lực nhiều. Chính kiến của Trương là theo chương trình tư bản giải cấp, cũng chính là chính kiến của phái

thấy có ma hiện ra như vừa nói ở trên.

Kế thứ X. - Trên một tờ giấy trắng, bỗng chốc có một đốm đen; vết ấy hóa ra một số dài; dần dần thành một cái hình; rồi cái hình ấy nhảy vào như người thật. - Muốn có thế, lấy một tờ giấy trắng, bảo một người thợ vẽ lấy bút chấm vào một vết mực; chấm xong, bảo người thợ cắt tay đi, rồi lấy máy chụp tờ giấy; chụp xong, lại bảo người thợ vẽ một số dài; bảo cắt tay đi rồi chụp lần nữa; làm như thế cho đến khi xong cái hình; cái phim chụp mấy cái ảnh kỹ chiếu ra thời thấy như tự nhiên không ai vẽ mà có hình, sau lại, người thợ phải vẽ một mô hình, vẽ cách thế nào để chấp hình ấy với hình kia lại cho ra mấy vết; giống đại các hình kỹ ra mà chụp một phim; phim ấy đem ra chiếu thời thấy hình vẽ mà nhảy vào như người thật.

Trong mười kế vừa kể ở trên là chỉ nói nguyên lý. Theo mấy nguyên lý kỳ mà thay đổi ít nhiều, thời có thể làm ra mấy trăm phim kỳ quái.
Bai-long

Trung ương chủ trương bây giờ. Chương trình của phái trung ương đại khái như thế này: đối với đảng cộng sản thì tuyệt đối phân đôi, đối với nước Nga thì tuyệt đối không quan hệ; đối với điều ước bất bình đẳng thì phải đòi hỏi sửa đổi mà thương lượng; vấn đề nội chính thì phải lập chính thể liên bang, vấn đề đối ngoại thì phải lập chế trung; vấn đề thổ địa thì cứ để theo độ hiện tại.

Cái chương trình ấy được những bọn tư bản công bọn quan liêu rất tán thành, vì những bọn tư bản chỉ mong vào chánh sách « cải lương » của phái trung ương để khôi phục hòa bình để tư bản được để đảng phát triển, còn bọn quan liêu thì cũng mong lương một ngày khôi phục được cái địa vị xưa, chứ đối với phái tả thì họ xem không khác gì đảng cộng sản.

Phái tả mới là phái chân chính cách mạng. Cũng nhờ phái tả bắt buộc cách tuyên truyền quần chúng của Nga nên sau khi Tôn-trung-Son tạ thế, công việc Bắc phạt mới từ Quảng châu, đến Hán khẩu, đến Nam kinh cuốn cuộn đi mau như nước chảy. Hồi ấy đảng cộng sản đương còn hợp tác với đảng Quốc dân, mà cũng chính hồi ấy là hồi đảng Quốc dân uy thế lụi liệt hơn hết cả. Từ khi Tưởng-giới-Thạch bãi trừ cộng sản thì phái tả tuy bị quyền biến cũng phải tuyên bố bãi trừ, nhưng thái độ vẫn giữ « cục đoan » như cũ. Trong phái tả phần nhiều là những người không có tài sản gì, như bọn lao động, bọn giáo sư tiểu học, bọn học sinh, cùng những bọn nông dân ở nhà quê. Chương trình của phái tả thì trái hẳn với chương trình phái trung ương, đại khái như thế này: phải thân thiện với Nga, phải liên lạc với cộng sản; phải sửa lại chế độ thổ địa để cải lương sinh hoạt của nông dân; phải ủng hộ những cuộc công nhân vận động để chống lại tư bản; đối với đế quốc chủ nghĩa thì cực đoan phân đôi để phê trừ điều ước bất bình đẳng và thu hồi các tô giới v. v.

Yếu nhân trong phái tả là Ung-Ưnh-Vệ, Trần-hữu-Nhân, Tống-khánh-Linh, Ung-tĩnh-Vệ là một người học thức rộng, tư tưởng cao, mà cái nhân cách cao thượng, cái lực cách mạng đều người thủ cũng phải phục. Trong phái tả còn Trần-công-Bác hiện làm chủ nhiệm một nhà báo ở Thượng hải, tudi còn trẻ nhưng cũng rất nhiều tư cách. (Mấy người yếu nhân phái tả hiện ở hải ngoại cả).

Nói tóm lại, hiện trong đảng Quốc dân, trung ương liên hiệp với phái hữu để cầm giữ chính quyền, chính sách hai phái này thì toàn nhiên cái cách, Còn phái tả là phái chân chính cách mạng nhưng thế lực trong chính phủ không có gì.

Tại lại nhân xét luôn cái thế lực của phái trung ương là phái Chánh phủ có phải là thực vững vàng không, Có một ngoài mà xét, nay Trung-hoa đã thống nhất 18 hán tỉnh, đã ít được được chánh phủ Quốc dân, Mãn châu cũng sắp phục tùng, ngoại quốc cũng có bề v. v. thì thời cuộc chắc có thể vững vàng. Nhưng trong nội tình thì cuộc Trung-hoa lại còn hai đầu rúc róc nữa. Phái trung ương không nhất trí, Trương-Tĩnh-Giang là người trọng yếu phần thì bất bình với bộ trưởng Tài chính là Tống-từ-Vân, phần thì bất bình với bộ trưởng Ngoại giao là Vương-chính-Đình, như thế cũng gây ra nhiều vấn đề khốn nạn. Nhưng

ANNAM LỊCH SỬ

HÃY NÊN

HÚT THUỐC LÁ

JOB

khốn nạn hơn nữa là trong Chấn hưng Quốc dân không phải chỉ Quốc dân đáng cảm quyền, lại còn Diêm-tích-Son và Phùng-ngọc-Tướng là không phải người đáng Quốc dân cũng đứng địa vị trọng yếu. Diêm và Phùng hai người đều có quân đội, biết rằng có chân thành với chính phủ hay là lợi dụng thế lực để xoay ra về nào! Điều đó còn là nghi án.

Đấy, đại khái tình hình hiện thời của đảng Quốc dân là thế, ngồi một nơi mà nói chuyện bầu trời thì mười phần chưa dám chắc là đúng cả, nhưng lấy đại thể mà xét thì đối ta chưa dễ cứ nhắm mắt mà khen liêu.

Ngô-nhân
(Tham khảo: bài La Situation en Chine của báo P. I.)

CHUYỆN HAY

HẠN CHẾ TƯ TƯỞNG

Một hôm, ở trường Trung-học kia tại thành Hoàn-hán, giáo sư Tô-có diễn thuyết về lịch-sử cách mệnh. Ông nói qua các cuộc cách mệnh trong thế giới, rồi kết luận rằng: « cuộc cách mệnh nào cũng bởi áp chế sinh ra; mà trong các cách áp chế, hạn chế tư tưởng là có sinh cách mệnh mau hơn cả ».

- Trong các sinh-viên của giáo sư Tô có, có cậu M. là con ông V. làm quan Nhật bản xem việc kiểm duyệt báo chí Triều-tiên. Ba ngày sau bữa diễn thuyết, cậu M., nhân được nghỉ, qua Triều-tiên, chạy vào phòng giấy của cha chơi. Thấy cha còn cầm kéo cắt báo, cậu hỏi:
- Cha làm chi thế?
 - Tao kiểm duyệt nhật báo Triều-tiên.
 - Kiểm duyệt để làm gì vậy?
 - Để hạn chế tư tưởng.
 - Ôi! Tư tưởng mà hạn chế được sao?

Nghe nói

VIỆN NHÂN DÂN ĐẠI BIỂU TRUNG-KỲ

Tờ nghị định ngày 7 Sep. 1928

Ngày 7 Septembre 1928, quan Khâm-sứ Trung-kỳ đã ký một tờ nghị định, qui định những phương pháp tuyển cử Nhân dân đại biểu và định cái nội lệ của viện ấy. Nghị định này đã được quan Toàn quyền chuẩn y.

MỤC THƯ NHẤT

Khoản thứ nhất. - Xứ Trung-kỳ chia làm nhiều khu vực theo địa vị Nhân dân đại biểu và thương mại đại biểu. Việc chia khu vực thì cứ y theo tờ nghị định số 259 ngày 27 Mai 1926 (về nhân dân đại biểu), tờ nghị định ngày 27 Mars 1923 và tờ bổ-chính ngày 25 Mai 1923 (thương mại đại biểu).

Mỗi khu vực cử một đại biểu hay nhiều đại biểu, tùy theo khu vực lớn nhỏ, và tùy theo cách tuyển cử.

Khoản thứ hai. - Mỗi khu vực sẽ làm một cái danh biểu kê tên những người đi đầu phiếu để cử nhân dân đại biểu và tên những người đi đầu phiếu để cử thương mại đại biểu.

Trong tờ danh biểu sẽ theo từng huyện, từng tổng, từng xã mà biên tên người đầu phiếu, kê rõ tên tuổi, quê quán và nghề nghiệp của mỗi người.

Người đầu phiếu phải có đủ tư cách sau này:

- 1) 21 tuổi trở lên.
- 2) Không phạm đến gì đã kê trong tờ nghị định ngày 21 Aout 1926 của quan Toàn quyền sửa đổi khoản thứ 15 của tờ kỷ cương sắc lệnh.
- 3) Người buôn bán thì phải theo những điều kiện kê trong khoản thứ 3 của tờ kỷ cương sắc lệnh.
- 4) Người không buôn bán thì phải theo những điều kiện trong khoản thứ 7 của tờ kỷ cương sắc lệnh.

Những người hoàng phái cũng được biên tên vào danh biểu y theo những điều kiện kê trên kia, nếu họ có đủ những tư cách kê trong đạo kỷ cương sắc lệnh thì cũng được ứng cử.

Khoản thứ ba. - Năm nào cũng

váy, từ ngày 15 đến ngày 30 Novembre, cử một hội ủy viên do quan công sứ các tỉnh làm chủ tịch và có các quan tỉnh tham dự để làm tờ danh biểu những người đi đầu phiếu.

Hội có người nào mới đủ tư cách thì hội đồng biên thêm tên vào tờ danh biểu năm trước.

Hội đồng lại gạch tên những người này:

- 1) Những người đã qua đời.
 - 2) Những người đã mất tư cách đầu phiếu.
 - 3) Những viên chức làm việc các công sở bị thải hay bị cách.
 - 4) Những người cần ăn.
 - 5) Những người biên tên vào danh biểu không đúng thể thức.
- Hội đồng có một quyền sẽ, sẽ biên những điều quyết nghị, nói rõ duyên cớ và những giấy mà chứng thực.

(Còn nữa)

VIỆC TRONG NƯỚC

TRUNG-KỲ

HUẾ

Tây lịch tự từ

Ngày 24 octobre, lúc 3 giờ chiều tìm được ở sau Lang-y (chỗ tây lính đá ballon) một cái xác người tây tự tử. Người này không biết vì cớ gì bị phạt, tức quá bỏ trại trốn đi từ, chiều hôm 20 octobre, mấy bữa nay quan binh sai lính đi tìm mãi, nay mới thấy xác anh ta, xem kỹ thì ra anh ta lấy nĩa da mà thất cõ.

Được tin thì quan hội lý, quan hậu thuộc nhà binh và quan đề đốc hây thành, ra khám rồi bắt dân phu trong làng gánh cái xác về trại để làm lễ tống táng.

Nghe đâu các quan có cho mấy tên phu gánh xác ấy \$300,

Trong vào quan phủ mẫu nửa thôi?

Ngày 23 octobre, hồi 6 giờ tối ở góc đường vào cửa Thượng-từ có một đám đông người, lại nghe tiếng người la: « Cự tử đó, cự tử đó ».

Đi đến thì thấy một người nhà quê say rượu, vừa múa vừa la: « Này! anh em bà con nghe! khi lựa lính thì cự tử «mãng» đời dân đi, mà chửi dân bị oan thì cự tử «đề ép» đó.

Có người nói rằng ta to rùi cảnh sát nghe thấy mà tìm đi, bị phạt hai đồng chửi, thì người nhà quê lại hét lên: « Sự chi cả ill, phạt năm ngàn đồng cũng được, không sợ, nói cho sướng miệng đã. Cự tử đời dân không được lại «ép dân» nữa kia. Sự chi bắt, bắt thì đi kiện cự tử ». La rầm cả lên như vậy, một người cảnh sát đến bắt, may đâu có hai người xung là bà con của người say, xin lãnh đem về nhà, rồi kéo bữa bỏ lên xe đem vô thành.

Hồi ra mới biết người say ở làng Mậu-tài (1) thuộc huyện Phú-vang, vì ông huyện đồng mưu với hương mục mạo làm tờ sớ đề bán 60 chực mẫu ruộng làng làm tự điền, dân làng đã mấy lần kêu oan ở phủ mà đều bị xử thua, nay kêu một lần thứ năm nữa cũng bị thua nên người này là người thay mặt cho dân làng lên sớ kiện hương mục cho tởn tởn hơi.

Những chuyện như thế này xã-hội ta thường có lắm, thế mà dân ta cũng còn tin cậy ở quan phủ mẫu lắm, nghĩ mà tởn tởn thay!

Thanh-Son

(1) Xem thời-sự Huế số báo 125

THANH-HÓA

(CẨM - THỦY)

Tây đen đánh An-nam

Hôm 18 Octobre, một người An-nam ở mạn dưới lên buôn bán ở Cẩm thủy, có mua được mấy bó gai, vì không có cần nên vào biển tây đen để mượn cần. Vào biển cũng nói từ từ, không hiểu vì lẽ gì tây đen đã không cho mượn lại, chỉ rủa mắng người ấy. Người ấy nói: « không cho mượn thì thôi, việc gì lại mắng người ta ». Cha con tây đen liền dõ thôi vũ phu mà đánh người mượn cần. Người mình đứng xem đồng lắm, nhiều người trông rất khỏe mạnh, thế mà dưng giương dõ mắt ốc, không hề can thiệp. Xấu hổ thay! Hèn hạ thay!

Cha con tây đen này đã nhiều phen vì đánh người mà bị kiện, nhưng cũng không thấy bị trừng phạt gì cả?

H. D. lai cáo.

NGHỆ-AN

(VINH)

Còn may phước

BÌNH-ĐỊNH

(HOÀI-AN)

Một người thấy chuyện.

PHÚ-YÊN

(TUY-HÓA)

Tổng lý ăn bớt của dân

Quan sứ giao cho chánh phó tổng coi dân đảo cái mương Phú sen Phú thứ, nói rằng: « sẽ phát cho mỗi người dân mỗi ngày 0\$25 và ba lon gạo. » Không biết vì sao mấy ông chánh phó tổng, giao thì phát không đủ ăn, tiền thì phát mỗi ngày 0\$15, còn một nửa để hết tháng phát 0\$30 thì đủ, mà mấy ông chánh phó tổng dùng tháng phát cho dân còn có 2\$50 hoặc 2\$60 mà thôi, dân có hỏi đến thì mấy ông ấy nói đủ tiêu việc nọ việc kia hết rồi, và bay làm biếng tao cấp bớt đi.

Dân không đi làm thì bị gông bị cùm, còn đi làm thì bị những kẻ gian tham ngất đầu ngất đuôi. Mấy ông ký lại bán dân mà lấy tiền nữa, như một đồng 500 dân thì bắt 400 hoặc 450 đi làm mà thôi, còn nửa thì bán lấy mỗi người ba bốn

đồng. Những người hiện làm đó thì bị bóc lột hà hiếp, thật là khổ sở!

Nhà nước có phát cho mỗi người 0\$60 lộ phí, 0\$30 đi và 0\$30 về, mà sao từ khi khởi công đến nay đã đi ba lớp phu rồi, chỉ thấy phát có 0\$30 mà thôi, còn 0\$30 nữa thì bay đi đâu?

Quan công sứ có biết cho không nhỉ?

Dân Phú-sen lai cáo

LẬP CHI NHÁNH CHO "NỮ-LUU THƠ-QUÁN" KHẮP TAM-KỲ

Kính cáo chị em đồng chí.

Tôi từ ra lập thơ-quán cho các bạn Nữ-lưu đến nay, thoãn mãn mới bốn tháng rồi, nhờ các báo hoa nguyệt và chị em ba kỳ lân trợ, nên hôm nay có số vàng. Các sách có giá trị vì có nơi tiêu thụ nên ra đời được nhiều, chủ văn nhơn bấy lâu ăn mặt, nay chịu ra cầm bút giáo dân. Sách vở nhằm nhĩ lần hồi phải tiêu diệt.

Cái hoàn cảnh tốt đẹp mà nước ta sắp sửa bước đến đây, cũng nhờ cái công lệ của thiên nhiên, chứ hẳn thật kẻ gây nên cái NỮ-LUU-THƠ-QUÁN này có tài gì chỉ phải được lòng người!

Nay nhơn muốn vữa lòng quốc dân, tôi định lập khắp cả Tam-kỳ mỗi tỉnh thành một cái chi nhánh cho NỮ-LUU-THƠ-QUÁN. Mấy chị ký sẽ nhờ các trí-âm địa phương cho. Phần việc mấy chị nhánh là:

1. Lưu hành trong tỉnh mình toàn các sách của CHI CHÁNH Gò công xuất bản.

2. Tăng trừ đề bán sỉ bán lẻ những hiệu sách của người ngoài gửi đến mà CHI-CHÁNH đã nhận lãnh và đóng con dấu phát cho.

Vậy chị em ai là bạn đồng chí? ai đã công nhận cái tên chi của NỮ-LUU-THƠ-QUÁN? hãy vui lòng ra mặt giúp tôi trong việc này, hãy gửi thơ đến mà bàn về thể lệ và vốn liếng.

Xin các chị em biết cho rằng, về việc lập CHI NHÁNH, cái mới lợi nhơn nhất hẳn cả, mà ngoài sự ấy chị em còn được giúp ích cho Nữ Hộ Nhà làm việc nên ghi.

1. Giúp cho chị em đồng thời có sách hay mà đọc dưỡng tinh thần,
2. Thúc tỉnh quốc hồn cho chị em Việt-Nam.
3. Quét sạch cho xã-hội n'ưng sách có hại cho Nữ-lưu trí thức.
4. Khuyến khích các văn nhơn ra đời.

Lập chi-nhánh xong khắp Tam-kỳ là cái nghĩa rằng, chị em đã được cùng nhau thân ái kết giây, chừng đó những sách vở trong xứ, chị em ta được quyền chủ trương, và mọi việc về sự phổ thông chị em ta sẽ có quyền định đoạt. Không còn lo các thơ-xả trực lợi họ eo sách dân ta.

Thế kỷ thì ở lịch sử Việt-Nam này cái đều công khai dân trí, quảng dân tài, không phải về tay chị em ta, chứ ai?

Chị em hãy sống mà viết thơ thương nghị. Tôi định cho mỗi hội một CHI-NHÁNH mà thôi.

Madame PHAN-THY-BACH-VÂN
Chủ-Nhiệm N. L. T. Q. GỒC CÔNG

CÁI NGHĨA ĐỜI NGƯỜI

(XÃ-HỘI TIỂU-HUYẾT)

Tác-giả: MARCELLE TIMAYRE
Dịch-giả: HOÀ-TRUNG

86 43

CHƯƠNG HAI MƯƠI (tiếp theo)

Từ khi họ giới-thiền lời cho bà từ trước X. và bà hứa trước Y... tôi đã phải đảo lộn hết cả các thói quen của tôi, thực lấy làm khó chịu. Khi ấy tôi khác nào một cái dây đàn mọc ngoài trời hết nhiên bị nhũ đem trồng lại trong một cái không khí đã, một đám đất không tự nhiên. « Tôi nhiều khi muốn nói với Mò-ri rằng: « Cái dây vĩ tôi không phải ở chỗ này. Tôi lấy anh chứ tôi có lấy mấy người họ đâu mà khi nào họ cũng cứ bám lấy tôi! Chẳng lẽ tôi phải sống như thế này! Chẳng lẽ tôi phải sống như thế này! »

họ không có gì làm thì cứ chụm nhau mà chọ chạ. Ta phải bảo toàn nhân cách của ta, chứ cứ như thế này thì tôi không chịu nổi. »

Những khi tôi phát gút phát khàng, Mò-ri thấy vậy lấy làm lạ, chàng bảo tôi phải nói rõ lý do vì làm sao mà tôi không ra cách sinh-hoạt ấy. Mỗi lần bắt đầu câu chuyện thì vui vẻ như thường, nhưng đến sau thì lại thành câu chuyện gút, gần thành đận dổ. Đến ngày sau lại hòa lại như cũ. Nhưng mỗi ngày tôi càng thấy rằng Mò-ri có linh chất bạc nhược, tư tưởng phương pháp, không khi nào chịu nói thực cảm tình của mình, hoặc quyết đoán một việc gì, tôi thấy vậy càng thêm sinh lòng buồn bã. Nếu chàng không có cái duyên làm cho người say đắm, cái khía linh như, cái điệu tao nhã, cái ứng tài hoa, thì tôi đã thấy được cái vực sâu nó chứa cách hai bên, nhưng khi ấy tôi còn có nhìn thấy cái gì đâu nữa!

Chàng bảo cho tôi biết trước rằng chàng sẽ đến trước bà Né-ri-bang. Chàng đến thực sớm, miêu tả rất kỹ càng cái cảnh nhà mới chàng định thuê cho tôi.

« Tôi chắc cái nhà ấy nàng sẽ vừa ý lắm. Nàng hãy tưởng tượng một cái đồ chơi bằng đá trắng và gạch đỏ, ở trong một bố là xanh. Chỉ có hai tầng gác, ở dưới thì phòng khách lớn, phòng khách nhỏ, phòng ăn có cửa mở ra vườn ươm, ở tầng gác thì phòng ngủ, phòng phòng bí-a và phòng giặt, ở tầng nhì thì có nhiều phòng nhỏ, tùy nàng sẽ dùng làm gì thì dùng... Tuần-lễ sau chúng ta sẽ lựa sắm đồ đạc.

« Anh cho tôi đem theo vài cái đồ cũ này nhé, cũ là bà Né-ri-bang cho làm vậy.

« Vài cái thì được, như cái bàn giặt này cũng bỏ xa lòng khổ để chỗ thời đại, nhưng phải thay lớp vải lót đi. Hiện nay người ta chuộng kiểu để chỗ thời đại lắm. Còn các

đồ khác thì phải gửi về nhà quê hết

- Còn tú sách nữa kia mà!
- Tú sách cũng vậy. Đồ chỉ có những sách chuyện môn quá. Đem đi thì chọn chỗ vô ích thôi. ... Nàng kiếm gì thế?
- Tôi nhìn những vật quen thuộc thân một ấy. Sao anh lại không muốn tôi ở nhà này, ở nhà này cũng tốt lắm chứ sao?
- Nàng lạ quá, cái sở thích của nàng thực là như sở thích của một bà tu nữ. ... Sao nàng không muốn ở cái nhà như nhà của Ang-toan ấy, một cái nhà của bọn thuộc viên các sở, ở trong cái đường tịch tịch tới lắm?
- Nhà của Ang - toan có gì là gồm đâu, nếu anh muốn ở như vậy thì tôi cũng thích ở lắm chứ!
- Chàng nghĩ một lát.
- Nàng hay tới nhà Ang - toan làm phải không?
- Phải.
- Trước khi bác nàng tạ thế kia chứ?
- Trước sau cũng vậy cả?

- Nàng đến một mình à?
- Một mình chứ sao? anh thấy có gì bất tiện đây?
- Chàng nói gương rằng:
- Không có gì bất tiện cả. Nhưng nàng này, sao từ khi chúng ta làm lễ đính hôn đến nay, Ang-toan không hề tới đây nữa!
- Anh ấy sợ quấy chúng ta... và anh ấy cũng còn bận đi chửi các cuộc diễn thuyết cho dân chúng, bận lắm.
- Diễn thuyết để truyền bá những tư tưởng huyện áo của anh ta chứ gì! Nếu diễn thuyết của anh ta cũng như các bài báo anh ta viết thì sẽ được công chúng hoan nghênh đến phải ngả gục.
- Anh nghiêm khắc quá!
- Vâng, tôi biết nàng có cảm tình với Ang toan lắm.
- Tôi có giầu cảm tình ấy đâu nào.
- Khi nào chúng ta đã thành hôn rồi, mà nàng sẽ thấy rõ cuộc đời và được nhiều lịch duyệt thì nàng sẽ hiểu rằng những mộng tưởng ấy là

- hư không và những danh từ to lớn ấy là trẻ con lắm.
- Tôi không tin như vậy.
- Có phải rằng... nhưng nàng chẳng nói thật với tôi đâu.
- Tôi không khi nào nói dối.
- Được, có phải rằng Ang toan chưa say mê nàng chứ?
- Tôi ngừng cao đầu lên mà đáp lại mạnh rằng:
- Tôi thực không hiểu anh đó. Tôi không có đến gì tự trách hề. Văn anh Ang toan cũng có nghĩ tôi là thực... Phải, anh ấy có từng bày tỏ rằng tôi cái cảm tình thân ái của anh ấy. Nhưng tôi không hòa với anh ấy đâu gì... anh ấy hiểu rằng tôi không hướng anh hơn, nên anh ấy đã tự nhiên phải lùi. Song cái cảm tình bằng hữu của tôi đối với anh ấy vẫn còn nguyên, không chút gì phai lợt. Sao nhìn anh buồn thế? Tôi nói thực như vậy, có đến gì anh không vừa ý sao?
- Lời nói thực ấy, nàng nói có chậm quá.

(Còn nữa)

MÁY NGHE HÁT VÔ TUYẾN ĐIỆN

Nếu các Ngài mua một cái máy V. T. D. (T. S. F.) của hiệu **RADIO-SINDEX**, thì các Ngài ở nhà cũng nghe được hát tây, hát ta, hát lâu và tin tức các nơi nổi ngày ba lần.

Sáng 11 giờ 30
Chiều 6 giờ 15
Tối 8 giờ 45

Hiệu Radio-Sindex có bán đủ các kiểu máy V. T. D. (T. S. F.) ai ai cũng có thể mua được nhiều giá lắm, ít tiền nhiều tiền có cả. Ai mua máy thì Hiệu Sindex sẽ cho người đi dạy máy hầu tận nhà từ tế cho các Ngài.

Ai muốn cần dùng điều gì cứ viết thư hỏi, muốn nghe thử cứ việc đến nghe tận hiệu Radio-Sindex không mất tiền.

Hỏi Catalogue T. D. mà xem

RADIO-SINDEX

68 Boulevard Paul Bert - HAIPHONG

Téléphone số 449

Kính cáo Đông-bào

Bà thân tôi là bà Huỳnh-thị-Ngo dítte bà Tài-Ngò, người chánh quán tại Tourane, chẳng may đã từ trần ngày mùng chạp tháng mười tây (1928) là 26 tháng 8 năm. Vậy tôi là con một trưởng nam của bà xin có mấy lời trần trong kính tạ ơn quý ông, quý bà đã có lòng đến điều tang cúng chia buồn với tôi và đã chịu khó nhọc đưa linh cửu đến nơi phần mộ Ông đức ý tôi xin minh-lâm, khấn cốt và trong lúc tang gia bối rối thoả có điều gì sơ sót xin thương tình mà miễn chấp cho. Luôn tiện tôi xin kính cáo Đông-bào được biết rằng: Từ nay về sau, ai muốn hỏi tang việc gì về phần bà thân tôi và lời về việc thương mai hay là việc riêng xin phải đến tận mặt tôi hoặc viết thư cho tôi là Mai-bà-Phổ.

MAI-BÀ-Phổ Kính cáo

Adresse: M. Mai-bà-Phổ Propriétaire à Nam-O (ANNAM)

BẮC-KỶ HA-NỘI

Hội chợ

Kính trình các nhà công thương. Theo tôn-chỉ Tam-kỷ liên thương của hội xã bán hội có muốn riêng tại hội chợ Hanoi một gian hàng ở ngay cửa chính vào (Série A, Stand 12) để bày mẫu hàng làm quảng cáo cho các nhà kỹ nghệ Trung-Nam Bắc-kỷ.

Các nhà kỹ nghệ muốn đem mẫu hàng như hội-xã làm quảng cáo giảm, xin viết giấy hoặc gửi mẫu về hội Chánh ở Hanoi hoặc về chi điểm: Nha-trang, Tuy-hóa, Bao-vinh, Quảng-trị, Hà - Tĩnh, Vinh, Chợ-sì, Thanh-hóa.

Nếu an nhíp kỹ-hội chợ, bán hội đã đặt riêng một ban để đón tiếp và

không chịu theo tờ hợp đồng và không giả tiền cho địa chủ ngay khi đào ruộng; hay là lại lý Thửu quý, loan ăn cắp của dân??
Trần-ngọc-Liên

CÁI BỤNG LẠ

Một bác Hắc chủng trong thành Cam địa bên Phi châu có cái bụng rất lạ, ta có thể cho là của lạ trên thế giới.

Bác trông cũng như người thường; duy có cái bụng của bác là khác thường: Cầm dao đâm vào, dao cong, bụng bác vẫn chả có vết gì; muốn gõ lại dao bảo bác nằm xuống, lấy bụng bác làm đe, lấy búa gõ thật lực, bụng bác vẫn cứng hơn đe, dù có lấy sắt nung đỏ gì vào, bụng bác cũng vẫn như không, chỉ thấy lửa tóe ra từ phía mà thôi. Ai đánh nhau với bác, vô phúc đã phải bụng bác, thì chân người kỹ cứ dính-vào bụng bác: thời thế là bác lìa hồ đánh kẻ thù; bao giờ bác muốn tha, thì bác thốt bụng bác lại, chân người kia lại được tự do như thường. Cái đĩa, cái cốc để trên bụng bác, lấy đồ sắt đập mạnh vào, đĩa cốc vẫn lơ lửng, cứng lạ lùng. Đồ nào dính rơi ở ngoài vờ, đem để trên bụng bác, lại lành như cũ.

Bác Hắc chủng này nghèo lắm. Tuy nhờ về cái bụng kiếm ăn, nhưng vì tiêu hoang lắm, nên bác kiếm vẫn không đủ tiêu, vẫn phải vay nợ. Hiện nay bác đã bốn mươi tuổi rồi, râu tóc không có, trông ngộ nghĩnh lắm.

Hành-giá
(T. N. D. B.)

L. T. S. - Chuyện này là bản báo trích lại của báo khác, lấy việc lạ thì đáng lại để đọc giả xem chơi, chứ sự thực có thể không thì vẫn phải hoài nghi lắm.

ĐỘC-GIẢ LUẬN-DÀN

QUAN-NIỆM VỀ SỰ CẠNH-TRẠNH

Loại người, trong thời kỳ ăn lông ở lỗ, phải xua hùm đuôi sói, để mà sinh tồn. Ấy là lúc cạnh tranh với thú vật.

Từ khi chinh phục được các giống thú hoang, là thù nghịch tự nhiên của mình, mà bắt nó làm nô lệ cho mình; từ khi biết dùng đồ kim khí mà chế tạo ra những khí cụ để giúp đỡ tay chân mình; từ khi biết lợi dụng những sản vật thiên nhiên, để thay cho thịt tươi máu sống; nhất là từ khi đã khám phá được lửa là một cái bí tàng quan trọng của Tạo Vật, thì loài người đã bắt đầu vào thời kỳ cạnh tranh với đồng loại vậy.

Từ đây, loài người thoát dần dần man, mà càng ngày càng tiến bộ; càng tiến bộ, lại càng văn minh;

thì càng cạnh tranh. Cho nên ta có thể nói trái lại rằng: dân tộc nào mà không cạnh tranh, tức là chưa văn minh, chưa văn minh, tức là chưa tiến bộ, chưa tiến bộ, tức là còn dã man. Ta cứ trông các dân mọi rợ châu Phi, châu Úc ngày nay, rồi lại ngắm đến các dân tộc châu Âu, châu Mỹ, thì biết văn minh với dã man khác nhau, là lại có cạnh tranh, với không cạnh tranh vậy.

Đã cạnh tranh, thì có ưu liệt, thắng bại, là lẽ tất nhiên. Mà ai dĩ ưu thắng, thì là giàu mạnh; giàu mạnh tức là có thế lực; có thế lực, thì dưới gối, đầu là chẳng đất của mình, người nào là người không phải dân của mình. Nói thế, không phải là nói ngoa đâu. Kia ta hãy thử đi bầu địa đờ ra mà xem: từ mẹ đẻ Thái Bình Dương, Ấn Độ Dương, châu Á, cho đến Địa Trung Hải, Đại Tây Dương, châu Phi; lại từ ven bờ Nam Băng Dương, cho chí ven bờ Bắc Băng Dương, đi đâu chả thấy đâu xe, chân ngựa của người Âu-Mỹ; nơi nào có giới che, đất chỗ; nơi nào có mặt giới, mặt giăng chiếu tỏ; nơi nào có đường sá, mủ rùi, hễ đã là giống có khí huyết, thì ai cũng phải ở dưới quyền; họ vậy. Hiện nay các man tộc đến đó châu Úc, châu Mỹ, châu Phi, đang bị cái sức bành trướng của họ, mà phải tiêu diệt, môn mồi. Nếu ta thử lấy não lực mà tưởng tượng ra một cái quang cảnh mấy mươi triệu người khác sắc mà đồng một khí huyết như ta, đang bị cái sóng văn minh vật chất lời kẻ xuống vực sâu, bề thâm, không mong có ngày tái tạo được, thì ta phải ngậm ngùi cho cái công lệ liệt bại trong trường cạnh tranh, ta cũng phải lo âu cho thân ta sau này v.v.

Tuy bấy lâu nay, dân ở Tây Âu, dân ở Đông Á, vẫn có những bậc giàu lòng nhân đạo muốn hô hào ra tay tế độ cho một phần nhân loại đang bị trầm luân vì ác thần Kinh Tế. Nhưng một đời người nước cảnh đương không thể tươi tất được muôn xe lửa « dục ».

Ngoài các dân tộc man di đĩ kẻ quạ, thì còn có châu Á của ta, là nơi văn minh phát tích của nhân loại, cũng đương phải bầm vào trong phạm vi khắt khe của thế lực « kim tiền ». trừ ra một đôi nơi, hoặc vì mau chán lẹ tay, hoặc vì nhờ cái cảnh ngộ đặc biệt, mà được đứng ngoài vòng cương tỏa của con mã « cơ khí ».

Nhưng ta đâu có badan riêng cho số phận cheo leo của mấy triệu anh em « di sản », ta cũng không nên ngủ lòng về tương lai của dân tộc ta trong trường sinh hoạt của nhân loại. Vì nhân loại mà cùng với giới đất lâu dài được, không phải chỉ nhờ có hơi nước, khí điện mà thôi, cũng còn cốt nhờ về văn hóa. Cho nên những dân tộc nào, may mà có một cái văn hóa chân chính, tuy nhất thời rui mà bị cái thế lực vật chất nó gây vô, song cũng mong có

Đã đẹp lại bền và rất rẻ.

Xưởng làm ghế THONER đủ các kiểu tân thời: Salons, Chaises, Fauteuils, Rokinchers, Chaises longues, Porte-manteaux, Canapés etc.

Có đôn nhiều thợ Hanoi vào làm rất tinh xảo và chắc chắn. Các ngài có lòng chiếu cố, hoặc mua buôn, mua lẻ và đặt làm, bản xưởng xin hết sức - chiều theo lòng ý.

Vi muốn chấn hưng công nghệ ở Trung-Kỳ, nên bản xưởng nhận các người từ 15 tuổi cấp xưởng đến học nghề. Ông bà nào có con em muốn học nghề nên thếp làm ghế v. v. xin viết thư hoặc đến bản hiệu thương lượng.

Xưởng tại Đà-Nẵng ngõ tư cây thông
Rue Général Franchet d'Esperey Tourane

Cổ phiếu, Cổ phiếu

Các ngài cổ đồng đã góp đủ bạc hùn xin đến Hội-sở, hoặc gửi thư về mà đòi lấy cổ phiếu nhất định, xin nhớ đem hoặc gửi biên-lai-lạm theo.

HUYNH-THỨC-KHANG Công-Ty

Giải thưởng 30\$00

Bữa mừng một tháng chia sssam (13-10-28) tôi có mất một cái máy may hiệu Singer n-3019043 (machine à coudre à un tiroir) nếu ai bắt được, thì tôi xin thưởng ba chục đồng bạc.

PHẠM-KHÁNH

Ngũ làng Hòa quê, tỉnh Bình thời, Huyện Hòa vang, tỉnh Quảng-Nam

VIỆC TƯ

Tôi xin có nhờ bà con trong hàng tỉnh, phố xá, làng xóm biết rằng tôi có sinh hạ được thằng con trai tên Ngô-Đông 22 tuổi, bởi bản bứt hiếu, trộm cắp nên tôi làm đầy tớ hẳn từ đây đi. Nếu bản vay công lĩn nợ, trộm cắp hay làm điều phi pháp tôi không chịu trách nhiệm cho bản.

Nay kính cáo
NGÔ QUÊ

Làng Dương Mông Thượng

ĐÔNG-BÀO !!

Hãy mau mau gửi thư mua một bộ « THANH NIÊN TƯ - ĐỘC » của ông Trần Hữu Độ để xem. Sách tốt, văn hay, tu-tướng đẹp. Rất bổ ích cho sự khai-hóa tâm tư, chấn hưng đường tiến-thủ.

Mua mau kẻo hết, chỉ còn có 1000 quyển mà thôi. Tron bộ 2 cuốn.

Giá mỗi cuốn 0\$50
Mua buôn, trừ hoa hồng . . . 30%

CHIÊU-ANH THƯ-QUÁN

Place du marché - MY-THO

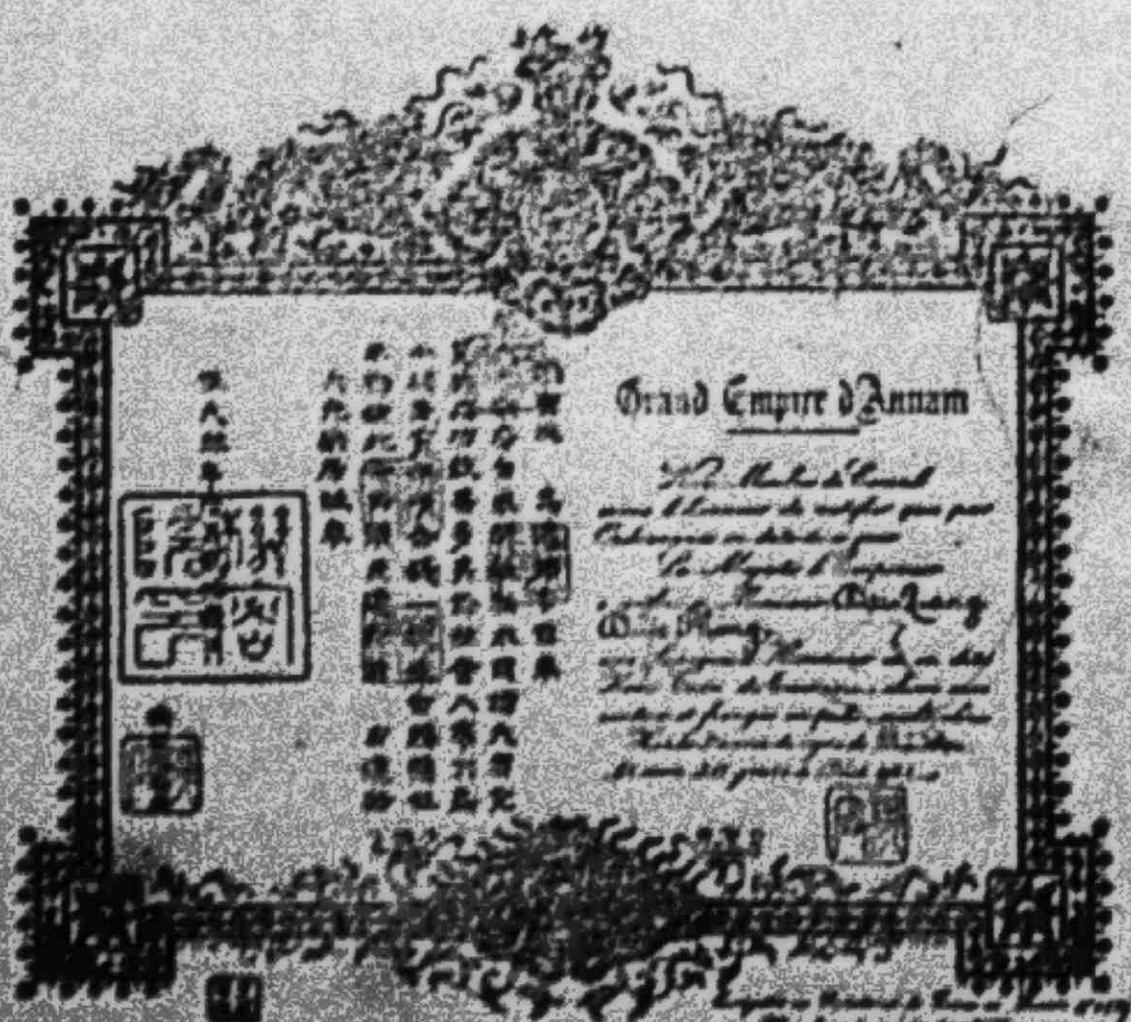
ngày nhớ ngọn gió Nhân Nghĩa thổi tan lớp bụi lợi lộc kia đi, mà ta lại cứ ta.

(Còn nữa)
T. Ch.

ĐẠI-NAM-QUỐC

Ăn từ tam hạng kim tiền

Bằng cấp trên đây là bằng cấp kim-tiền của Đại-Nam-Quốc đã ăn-lũ cho ông Lương-Y nhà thuốc ĐẠI-QUANG-DƯỢC-PHÒNG ở thuốc của bản hiệu trong nội các ngài thường dùng biết chắc

rằng thuốc hiệu con BƯƠM BƯỚM thần hiệu lắm. Trong xứ Bắc-Kỳ, Nam-Kỳ, Trung-Kỳ, nhân-dân dùng cũng nhiều, đều khen linh nghiệm lắm.

Thuốc SIROP HAYN

Ngực nặng
Không thở được

HEN

GIÁ 1\$ 1\$80

PHARMACIE MONTÈS - HANOI
NHÀ ĐÔNG HỒ BÀ CHƯỜNG

